

Koncepcia riadenia a ďalšieho rozvoja

Koncepciu riadenia a ďalšieho rozvoja Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) koncipujem z úrovne radového prokurátora služobne zaradeného na Odbore ekonomickej kriminality, a to na základe vlastných dlhoročných poznatkov a praktických skúseností, zohľadňujúc nielen doterajší systém riadenia, ale aj osobitosti fungovania tejto súčasti prokuratúry.

Úvodom chcem predpojať, že špeciálnu prokuratúru považujem za dôležitú zložku prokuratúry, ktorej hlavné úlohy sa sústreďujú predovšetkým na úseku boja s najzávažnejšími formami trestnej činnosti, akými sú korupcia, zločinecké skupiny, terorizmus a extrémizmus, rozsiahle ekonomické a daňové trestné činy alebo kriminalita súvisiaca so zneužívaním štrukturálnych fondov EÚ, resp. štátneho rozpočtu, spoločne zahrnutých do pôsobnosti špeciálnej prokuratúry, či už z hľadiska ich samotnej typovej závažnosti alebo rozsiahlosti spôsobeného následku v rozsahu ustanovenia § 14 Trestného poriadku (per analogiam).

Za posledných 16 rokov špeciálna prokuratúra nepochybne dosiahla výrazné výsledky na svojich jednotlivých úsekoch, avšak vývoj kriminality, inovácie metodológie páchania trestnej činnosti do skrytých a problematicky odhaliteľných foriem, si nevyhnutne vyžaduje zefektívnenie činnosti a uskutočnenie modernizácie prokuratúry, ktorá musí viesť vlastnými prostriedkami včas reagovať na takéto trendy. Zastávam názor, že vývoj kriminality od organizovaných zločineckých štruktúr, pre ktoré bolo príznačné páchať násilné skutky, sa dlhodobo prirodzene modifikuje do „pohodnejšej“ oblasti, ktorej cieľom je dolózne nadobudnúť značné finančné prostriedky, či už z ekonomickej, majetkovej, daňovej alebo rozpočtovej, resp. dotačnej oblasti, a to aj prostriedkami pridruženej korupčnej trestnej činnosti, s konečným cieľom zakryť ich výnosy rôznymi formami legalizácie.

Vychádzajúc už z doteraz zaznamenaných vzostupných tendencií páchania práve takejto ekonomickej trestnej činnosti, preto vyplýva potreba reflektovať na takéto prejavy a zamerať na to aj vlastnú činnosť špeciálnej prokuratúry. Ďalšie zameranie špeciálnej prokuratúry preto zakladám na podstate odboru ekonomickej kriminality a úseku korupcie, avšak bez znižovania významu činnosti ostatných úsekov odboru všeobecnej kriminality, resp. extrémizmu.

Pre dosiahnutie účinného a efektívneho fungovania špeciálnej prokuratúry je nevyhnutné vymedziť základné východiská, ktoré by mali byť pre špeciálneho prokurátora prioritami v ďalšom období jeho pôsobenia.

Základnými rámcovými prioritami pre špeciálneho prokurátora musí byť:

- striktné dodržiavanie zákonnosti,
- dôsledné vykonávanie riadiacich kompetencií spočívajúcich v jasnom nastavení vnútorných mechanizmov fungovania špeciálnej prokuratúry, a to nielen vo vzťahu k prokurátorom, ale aj k policajtom,

- prijatie súboru organizačných opatrení na zlepšenie fungovania špeciálnej prokuratúry,
- činnosť vedúcich prokurátorov týkajúca sa spracovávaní podnetov na nové legislatívne riešenia problematických oblastí týkajúcich sa kompetencií špeciálnej prokuratúry,
- zabezpečovanie špecializovaného vzdelávania prokurátorov špeciálnej prokuratúry,
- zabezpečenie otvorenej komunikácie špeciálnej prokuratúry vo vzťahu k verejnosti, médiám a dohľadanie na neustálu dostupnosť konkrétnych informácií o činnosti špeciálnej prokuratúry.

V podrobnostiach možno uviesť nasledovné významné oblasti a návrhy konkrétnych opatrení týkajúcich sa **riadenia a ďalšieho rozvoja** špeciálnej prokuratúry:

A.

Riadenie špeciálnej prokuratúry

1/ Posilňovanie dôveryhodnosti špeciálnej prokuratúry

Všeobecne možno uviesť, že dôveryhodnosť závisí od toho, ako je vnímaná činnosť prokurátorov. Najhorším prejavom proti autorite prokurátora je nesprávne, a zákonu odporujúce rozhodnutie. Dôvera verejnosti v činnosť prokurátora sa teda vytvára iba cez **rozhodnutia**, ktoré preto musia napĺňať určité atribúty. Musia byť prijaté v zákonnej alebo primeranej lehote, musia byť náležite skutkovo a právne odôvodnené, pričom musia byť zrozumiteľné nielen pre procesné strany, ktorých sa dotýkajú. Pokiaľ sú dodržané takéto požiadavky, rozhodnutie nadobúda aj vlastnosť presvedčivosti. Rovnako tak z rozhodnutia musí jednoznačne vyplývať, že rozhodujúcim činiteľom pre vydanie konkrétneho rozhodnutia prokurátora je dôsledné aplikovanie právnych noriem, dôkazy zabezpečené zákonným spôsobom a nie osoba obvineného, poškodeného, politická príslušnosť, vyjadrenia politikov, či snaha zapáčiť sa médiám. Výsledkom toho vzniká stav, ktorý upevňuje dôveru v prokuratúru pri nepochybnom presadzovaní zákonnosti, rovnosti pred zákonom a viery v nastolovaní spravodlivosti.

Presadzovanie dôveryhodnosti cestou rozhodnutí a uplatnených postupov každého jednotlivého prokurátora, bude preto jednou z prvotných úloh, ktoré bude potrebné napĺňať nielen od počiatku, ale kontinuálne po celú dobu výkonu funkcie.

Prejavom dôveryhodnosti navonok je aj to, že samotný občania musia vnímať špeciálnu prokuratúru ako orgán štátu, ktorý pri podávaní podnetov alebo trestných oznámení vie vykonať nápravu protiprávneho stavu, zabezpečiť ochranu osoby, ak jej hrozí nebezpečenie a vyvodiť zodpovednosť voči narušiteľom práva. Cielenou požiadavkou v tomto smere je dosiahnuť, aby tí občania, ktorí majú informácie a dôkazy o závažnej trestnej činnosti a osobách, čo sa na nej podieľajú, toto oznamovali priamo špeciálnej prokuratúre, a nie napr. masovokomunikačným prostriedkom preto, že nevideli žiadnu inú možnosť.

2/ Dôsledné uplatňovanie riadiacich kompetencií

Základnými prvkami činnosti vedúceho prokurátora sú najmä **riadenie** a **kontrola**. Kontrola nadriadeného prokurátora musí byť efektívna, aby dokázala včas zabrániť neodôvodneným prietahom v konaní alebo nedostatočnej aktivite dozorujúceho prokurátora. To platí obzvlášť vo väzobných trestných veciach, ktoré sa musia v zmysle zákona vykonávať prednostne a nie je možné ani tolerovať liknavý postup polície. Rovnako tak kontrola musí odhaliť nereflektované prietahy v konaní a ostatné hmotnoprávne alebo procesnoprávne závady v postupoch alebo i rozhodnutiach prokurátora, resp. policajta.

Riešenie naznačených problémov samotným výkonom riadiacej a kontrolnej činnosti možno vidieť v týchto smeroch:

a/ prehodnotenie organizačnej štruktúry špeciálnej prokuratúry

Zo zreteľom na redefinovanie zamerania špeciálnej prokuratúry je nevyhnutné pristúpiť k vytvoreniu novej schémy organizačného členenia, čo bude umožňovať pružnejšie riešenie problematiky vecí a účinnejšiu kontrolu.

Špeciálnu prokuratúru by mali tvoriť dva odbory:

- Odbor všeobecnej kriminality,
- Odbor ekonomickej kriminality
- oddelenie vyšetrovania
- oddelenie/ úsek Európskej prokuratúry

Odbor **všeobecnej kriminality**, by zahŕňal úsek organizovaného zločinu, terorizmu a medzinárodnej kriminality a úsek extrémistickej kriminality.

Odbor **ekonomickej kriminality**, by okrem ekonomickej kriminality bol rozšírený aj o úsek korupcie, ktorá veľmi úzko súvisí práve s páchaním majetkových alebo hospodárskych trestných činov.

So zreteľom na existenciu Európskej prokuratúry a funkcie európskych delegovaných prokurátorov s miestom ich výkonu na špeciálnej prokuratúre, by bolo vytvorené samostatné **oddelenie alebo úsek Európskej prokuratúry**, ktorý by podliehal priamo špeciálnemu prokurátorovi.

Dôležitou zložkou špeciálnej prokuratúry, by malo byť samostatné **oddelenie vyšetrovania**, ktoré by v sebe zahŕňalo súčinnostné subjekty, potrebné pre plnenie úloh prokuratúry. Išlo by o priame vyšetrovacie orgány a pomocné, resp. podporné činnosti, ktoré by zefektívňovali vlastnú činnosť špeciálnej prokuratúry a výkon kompetencií jednotlivých prokurátorov. Vzhľadom na ich využitie pre obidva odbory, by toto oddelenie podliehalo priamo špeciálnemu prokurátorovi (bližšie vysvetlenie vid' bod 7).

Z hľadiska počtu vedúcich prokurátorov, by okrem zástupcu špeciálneho prokurátora, ktorý by mal so špeciálnym prokurátorom prerozdelené plnenie riadiacich a kontrolných kompetencií, pôsobili už len riaditelia odborov. Špecializácia jednotlivých prokurátorov na konkrétny druh agendy v rámci odborov, by bola vytváraná prostredníctvom dopredu vytvoreného kľúča pridelovania vecí.

b/ vykonávanie kontrolnej činnosti špeciálneho prokurátora prostredníctvom kontroly a evidencie rozhodnutí

Jedným z aktov riadenia špeciálneho prokurátora je aj vytvorenie **zbierky** alebo **evidencie rozhodnutí**, ktorými došlo v prípravnom konaní k zastaveniu, postúpeniu alebo prerušeniu trestného stíhania. Hoci špeciálny prokurátor nezasahuje do rozhodovacej činnosti podriadeného prokurátora, musí však mať o nej prehľad ako aj o dôvodoch, ktoré viedli prokurátora ku skončeniu trestného stíhania v prípravnom konaní. Rovnako tak dôležitým je prijatie **aprobačného poriadku**, z ktorého by bolo zrejmé, ktoré rozhodnutia a v akom rozsahu budú podliehať aprobačnému oprávneniu vedúceho prokurátora.

Súčasťou zbierky alebo evidencie rozhodnutí je taktiež evidencia všetkých rozhodnutí, ktorými došlo k právoplatnému vráteniu vecí súdom na došetrenie do prípravného konania, k zastaveniu trestného stíhania po podaní obžaloby, oslobodzujúcemu rozhodnutiu súdov, vrátane rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR, ktorými došlo k zrušeniu meritórneho rozhodnutia súdu, ako aj rozhodnutia, ktorými došlo k zrušeniu právoplatného rozhodnutia na podklade postupu podľa § 363 Tr. por.

Táto evidencia rozhodnutí má slúžiť na analýzu súdmi vytýkaných pochybení v postupoch prokurátorov alebo polície, či aplikovanie nesprávnej právnej kvalifikácie, s čím následne môže oboznámiť prokurátorov, vo veci konajúcich policajtov a ich nadriadených, alebo prijať adekvátne opatrenia, aby k takýmto pochybeniam už nedochádzalo.

Súčasne sa má takýmto spôsobom odhaľovať jednak rozdielna rozhodovacia činnosť policajtov alebo prokurátorov v skutkovo, či právne rovnakých trestných veciach, a jednak aj rozdielna rozhodovacia činnosť súdov, na ktorú by sa dalo reagovať podnetom generálnemu prokurátorovi, aby sa obrátil na Najvyšší súd SR s návrhom na vydanie zjednocujúceho stanoviska.

c/ vykonávanie kontrolnej činnosti špeciálneho prokurátora pri sledovaní plynulosti konania a vybavovania neskončených vecí

Dôležitým prvkom kontrolnej činnosti špeciálneho prokurátora je sledovanie plynulosti konania a vybavovania neskončených trestných vecí starších viac ako 1 rok. Pri väzobných trestných veciach, by sa mala sledovať plynulosť konania v trojmesačných intervaloch a vyhodnocovať činnosť vyšetrovateľa pri vykonávaní dôkazov, dôvodoch nečinnosti alebo inak spôsobených prieťahov, ako aj činnosť prokurátora pri vykonávaní dozoru. Nadriadený prokurátor, by mal dôsledne vyhodnocovať prípadné neopodstatnené prieťahy v trestných veciach a zabezpečiť vhodné opatrenie, aby došlo k odstráneniu takéhoto nežiadúceho javu i prípadným usmerňovaním prokurátorov k dosiahnutiu stanoveného cieľa.

Rozhodným momentom v tomto smere je zo strany nadriadeného prokurátora prijímať adekvátne opatrenia na odstraňovanie príčin spôsobovaných prieťahov alebo iných nedostatkov nevyvolaných vyšetrovateľom, ale súčinnosťnými orgánmi napr. daňovými orgánmi, znalcami, NKÚ, ÚVO..

Subsidiárne prichádza do úvahy aj zisťovanie rýchlosti konania práce jednotlivých prokurátorov (polročné intervaly), sledovanie vývoja počtu došlých

a vybavených vecí, úspešnosti vybavovania starších neskončených vecí, podiel vybavených vecí k celkovému počtu napadnutých vecí pri jednotlivých prokurátoroch v korelácii s celkovým počtom všetkých vydaných rozhodnutí a opatrení prokurátora v sledovanom období.

3/ Zabezpečenie verejnej prezentácie činnosti špeciálnej prokuratúry a styk so zástupcami médií.

K posilňovaniu dôveryhodnosti špeciálnej prokuratúry na verejnosti je potrebné zabezpečiť, aby sa mohla verejnosť jednoducho a kedykoľvek oboznámiť s činnosťou špeciálnej prokuratúry, rozhodovacou činnosťou jej prokurátorov, a to aj bez toho, aby bolo nutné neustále využívať Zákon o slobodnom prístupe k informáciám.

V tomto smere je vhodné iniciovať zriadenie samostatnej webovej stránky špeciálnej prokuratúry, prípadne samostatnej podstránky na webovom sídle generálnej prokuratúry SR, ktorá by obsahovala menný zoznam prokurátorov, ich majetkové priznania, organizačnú schému úradu, vnútorné pokyny, príkazy alebo organizačné akty špeciálneho prokurátora, štatistické údaje o činnosti špeciálnej prokuratúry, nápade vecí prokurátorom, ich vybavenosť, počet podaných obžalôb, ich úspešnosť v konaní pred súdom, právoplatné rozhodnutia vydané prokurátormi v skončenej veci, mediálne výstupy prokurátorov a ostatné informácie preukazujúce vlastné fungovanie špeciálnej prokuratúry.

Čoraz naliehavejšie vyvstáva aj potreba využívania mediálneho priestoru zo strany prokurátorov alebo i samotného špeciálneho prokurátora pri prezentovaní výsledkov činnosti. Je to prejavom jednak toho, že špeciálna prokuratúra musí byť vnímaná ako sebavedomý štátny orgán, ktorý sa nebojí odprezentovať výsledky svojej práce a jednak aj toho, aby vedela odraziť neopodstatnené ataky zo strany buď médií alebo i iných verejne činných a známych osôb na prokurátorov, alebo i samotnú prokuratúru, ktorých snahou je cielene podkopávať osobnú autoritu alebo inštitucionálnu dôveryhodnosť.

Snahou je taktiež docieľiť aj taký stav, aby pokiaľ sa v aktuálnom čase realizujú nejaké úkony vyšetrovania boli médiám poskytované čiastkové informácie, čím by sa zmiernili ich neželané ingerencie do prebiehajúcich úkonov, majúce až dopad na výkon týchto úkonov, a naopak aby po ich skončení boli poskytnuté také údaje, ktoré by v prípustnom rozsahu vedeli uspokojiť verejný záujem na informácie.

Výrazom tejto snahy je udržiavanie profesionálneho rešpektu médií ku špeciálnej prokuratúre a naopak, výsledkom čoho by bol plnohodnotný výkon práce obidvoch strán.

4/ Dôsledné vyvodzovanie disciplinárnej zodpovednosti voči zisteným pochybeniam

Neoddeliteľnou súčasťou riadiacej a kontrolnej činnosti špeciálneho prokurátora, je taktiež zisťovanie možných pochybení prokurátorov alebo aj policajtov pri výkone ich činnosti, prijímanie opatrení na ich odstránenie a v závažnejších prípadoch aj iniciovanie novej disciplinárnej zodpovednosti voči podriadeným prokurátorom.

Špeciálny prokurátor na jednej strane musí brániť podriadených prokurátorov pred neopodstatnenými útokmi procesných strán, médií alebo verejne činných a známych osôb, na strane druhej však nesmie tolerovať závažné pochybenia v ich činnosti, ktoré by už mohli napĺňať znaky skutkovej podstaty konkrétneho disciplinárneho previnenia.

Rovnako tak nesmú ostať bez povšimnutia aj prípadné závažné zistenia týkajúce sa porušenia služobných povinností zo strany policajtov, voči čomu musí v súčinnosti s nadriadenými orgánmi policajta zabezpečiť nápravu a prípadne aj postih takéhoto previnilca.

5/ Spolupráca s Policajným zborom a podriadenými prokurátormi

Služobnou úlohou špeciálneho prokurátora, prípadne ostatných jemu podriadených vedúcich prokurátorov, bude aj úzko spolupracovať s riadiacimi pracovníkmi Policajného zboru a NAKA a dohodnúť si s nimi spôsob súčinnosti, (napríklad pravidelné pracovné porady), na ktorých by sa promptne riešili sporné, či problematické body.

S výsledkami takýchto pracovných porád by následne špeciálny prokurátor oboznamoval podriadených prokurátorov a zisťoval tak aj ich výhrady, či námety na zlepšenie vzájomnej spolupráce. Pracovné porady s podriadenými prokurátormi, ako aj s riadiacimi pracovníkmi polície, by sa mali stať súčasťou činnosti špeciálnej prokuratúry.

Špeciálny prokurátor by mal taktiež rozvíjať projekt elektronického spisu Policajného zboru a špeciálnej prokuratúry, v rámci čoho by došlo k rýchlejšej komunikácii a zasielaní potrebných rozhodnutí alebo i častí spisov v elektronickej podobe medzi vyšetrovateľom a prokurátorom, pre uplatnenie návrhových oprávnení prokurátora pred súdom alebo i vykonania previerok činnosti vyšetrovateľa.

B.

Rozvoj špeciálnej prokuratúry

6/ Personálne zabezpečenie špeciálnej prokuratúry

Pre plnohodnotný výkon činnosti špeciálnej prokuratúry je v súčasnosti neodkladne nevyhnutné doplniť poddimenzovaný počet prokurátorov a v záujme dlhodobej personálnej stabilizácie zabezpečiť aj kontinuitu obsadzovania voľných pracovných miest.

Súčasný stav prokurátorov je výsledkom jednak prirodzeného úbytku, z dôvodu odchodu do dôchodku a jednak aj z dôvodu vytvorenia Európskej prokuratúry a dočasného pridelenia 3 prokurátorov špeciálnej prokuratúry na funkciu európskeho delegovaného prokurátora. Úbytok prokurátorov sa dotýka najmä Odboru ekonomickej kriminality, ktorá spolu s doterajším oddelením korupcie, dlhodobo vykazuje nedostatok potrebného počtu prokurátorov, i napriek stále rozrastajúcej agende, čo do nápadu a náročnosti vybavovania rozsiahlych ekonomických káuz.

Z dôvodu redefinovania zamerania špeciálnej prokuratúry, a s tým spojenej zmeny organizačnej štruktúry (viď bod 2a), je z dlhodobej perspektívy potrebné

uvažovať o rozšírení tabuľkových miest prokurátorov a doplnenia doteraz neobsadených pracovných miest so zaradením na Odbor ekonomickej kriminality a úsek korupcie, a taktiež aj o primerané posilnenie pomocného administratívneho aparátu.

Keďže proces výberového konania na funkciu prokurátora špeciálnej prokuratúry je nevyhnutne spojený s vykonaním bezpečnostnej previerky najvyššieho stupňa, je vhodné riešiť neobsadenosť doterajších miest spôsobom okamžitého dočasného pridelenia prokurátorov z iných prokuratúr, za predpokladu, že sú držiteľmi potrebnej bezpečnostnej previerky. Alternatívou by sa javilo u takýchto záujemcov vykonať najprv bezpečnostnú previerku, a do doby konania výberového konania, by boli dočasne pridelení na špeciálnej prokuratúre. Takýmto spôsobom by sa jednak vytvorila personálna databáza uchádzačov na funkciu prokurátora špeciálnej prokuratúry a jednak, by došlo aj k poznaniu pracovnej zainteresovanosti a spôsobilosti takýchto uchádzačov.

Želaným efektom by bolo zabezpečenie nerušeného chodu a činnosti špeciálnej prokuratúry bez ohrozenia výkonu vlastnej dozorovej činnosti jednotlivých prokurátorov.

Nemenej dôležitým nástrojom na zvýšenie efektivity činnosti jednotlivých prokurátorov je aj **asistent** prokurátora, ktorého existencia a činnosť bola zákonom zavedená už v roku 2011, avšak doposiaľ nedošlo k jeho uvedeniu do praxe. Asistent prokurátora môže na základe poverenia realizovať jednoduché úkony prokurátora, ktorých vykonanie je však spojené so značným pracovným časom. Takto by prokurátor ušetril cca 30-40 percent pracovného času, ktorý by mohol venovať svojej vlastnej odbornej činnosti.

Snahou špeciálneho prokurátora, by v tomto smere malo byť presadzovanie vytvorenia miest asistentov na špeciálnej prokuratúre v potrebnom počte pre obidva odbory, ktorí by súčasne mohli byť perspektívne predpripravovaní na zaradenie na špeciálnu prokuratúru.

7/ Vytvorenie oddelenia vyšetrovania na špeciálnej prokuratúry

Vytvorenie oddelenia vyšetrovania považujem za jeden z kľúčových prvkov tejto koncepcie. Jednak preto, že dopĺňa načrtnuté zameranie špeciálnej prokuratúry a jednak aj preto, že hoci navonok tento prvok nepôsobí významne, v praktickej činnosti špeciálnej prokuratúry zohráva zásadnú úlohu s priamym dopadom na jej efektívitu, akcieschopnosť a flexibilitu.

Základným ideovým východiskom je, že špeciálna prokuratúra nemôže byť závislá od pomerov v partnerskej policajnej zložke NAKA. Udalosti posledných mesiacov poukazujú na to, že práve na tomto orgáne dlhodobo dochádzalo k rozsiahlemu zneužívaniu moci zo strany veľkého počtu vedúcich funkcionárov na všetkých podstatných úsekoch riadenia, ktorí neprípustným spôsobom ovplyvňovali riadny chod vyšetrovania jednotlivých trestných vecí. Taktiež dlhodobo sú zaznamenávané úniky informácií, či už z vyšetrovacích spisov alebo o plánovaných úkonov, nevynímajúc informácie podliehajúcich utajeniu. Tieto poznatky sú tak zásadného významu, že špeciálna prokuratúra musí reagovať na vzniknutú situáciu

a vytvoriť také opatrenia, aby natrvalo alebo aspoň dočasne zamedzila, ak nie zabránila, obdobným situáciám.

Riešením v tomto smere sa javí vytvorenie samostatného oddelenia vyšetrovania, ktoré by podliehalo pod priamu riadiacu a kontrolnú činnosť špeciálneho prokurátora, bez potreby iného vedúceho. Oddelenie vyšetrovania, by svojim zameraním bolo primárne určené pre účely Odboru ekonomickej kriminality a úsek korupcie, nakoľko úlohy by boli vykonávané pre napĺňanie cieľov dokazovania ekonomickej a korupčnej kriminality, čomu však v prípade potreby nebráni dostupnosť aj pre ostatné úseky špeciálnej prokuratúry.

Oddelenie vyšetrovania by bolo vytvárané potrebným počtom vyšetrovateľov a operatívcov, ktorí sa doteraz podieľali na vyšetrovaní ekonomickej alebo korupčnej, príp. i nej závažnej trestnej činnosti a majú dlhodobé pracovné skúsenosti, resp. sú zárukou riadneho plnenia svojich úloh. Taktiež by sa tu začlenil aj policajt z úseku zvláštnych policajných činností, ktorý by na príslušnej zložke PPZ, a výlučne pre potreby špeciálnej prokuratúry, zabezpečoval výkon informačno-technických prostriedkov.

Keďže sa jedná v týchto prípadoch o príslušníkov PZ v činnej službe, ich začlenenie by sa realizovalo podľa terajšej právnej úpravy formou vyčlenenia na plnenie úloh špeciálnej prokuratúry, prípadne i rozkazmi Prezidenta PZ alebo riaditeľa NAKA o zriadení pracovných skupín. Vhodným by v tomto smere bolo iniciovať i adekvátnu normatívnu úpravu.

Súčasne by do tohto oddelenia bol zahrnutý aj analytický úsek, ktorý by tvorili analytickí pracovníci a ich hlavnou úlohou by bolo spracovávať informácie a vytvárať informačné databázy, vykonávať potrebné vzťahové analýzy subjektov stíhanej trestnej činnosti, analýzy spôsobov páchania trestnej činnosti, analýzy korupčných schém, foriem legalizácie a dohľadávanie výnosov z trestnej činnosti aj v celosvetovej sieti CARIN a európskej sieti ARO, preverovanie a dohľadávanie majetku a ostatné úkony finančného vyšetrovania. Ich povaha činnosti, by bola trvalá, so stálym pôsobením na špeciálnej prokuratúre. V tomto prípade by sa nemuselo výlučne jednať o príslušníkov PZ, avšak s potrebným stupňom bezpečnostných previerok.

Ad hoc, by tu pôsobil i ostatný pomocný aparát z vybraných odborov, ktorý by formou konzultanstva alebo poradenstva vo vyšetrovaní poskytoval kvalifikovanú pomoc v odborne náročných veciach. Tu by sa vytvorila aj databáza znalcov, ktorí by vedeli v primeraných lehotách vypracovať znalecké posudky, čím by sa výrazne znížil čas trvania vyšetrovania, resp. i prípravného konania.

Pre plnenie uvedených úloh je potrebné zabezpečiť aj oprávnenosť vstupov do elektronických systémov štátnych orgánov, ktoré spracúvajú informácie v zmysle ich pôsobnosti a ktoré sú potrebné pre analytické účely, napr. kataster, systémy daňovej správy alebo zabezpečiť ich neodkladnú súčinnosť, vrátane sprístupnenia údajov z registra bankových účtov.

Vytvorenie oddelenia vyšetrovania, by nepochybne bolo prínosom pre špeciálnu prokuratúru, ktorá by takto disponovala potrebným policajným aparátom na realizáciu úvodných vyšetrovacích úkonov, pre výkon ktorých by mala vlastné personálne prostriedky. Takýmto spôsobom by sa minimalizoval, až odstránil, možný únik informácií o realizovaných úkonoch, ktorého pôvod je možné vidieť aj v informačnom toku NAKA, tzv. NAKATOK, či už aj zo strany vedúcich policajných funkcionárov alebo iných osôb, ktorý do tohto informačného toku majú prístup, a nie sú orgánom očtk. Takto by vyšetrovatelia vyčlenení na špeciálnej prokuratúre mohli nerušene konať, čím by sa zvýšila akcieschopnosť a aj efektívnosť zákrokov voči páchatelom, keďže moment prekvapenia by ostal zachovaný. Dôležitým efektom je, že vyšetrovatelia by sa podieľali na vyšetrovaní konkrétnych trestných vecí a neboli by zaťažovaní inými početnými kauzami, čím by sa zabezpečil ich sústredený výkon vyšetrovania a svoj pracovný čas by výlučne venovali vyšetrovaniu. Dosiahlo by sa rýchle vyšetrovanie, dôležité zvlášť pre väzobné veci a skorú žalovateľnosť na súdy.

Analytický úsek, by svojou činnosťou zabezpečoval pre prokurátorov potrebné informácie, na základe ktorých by prokurátor mohol promptne vykonávať svoje kompetencie, napr. pri zaisťovacích úkonoch voči majetku alebo finančných prostriedkov na účte a pod.

Oddelenie vyšetrovania by zabezpečovalo vyšetrovanie tých trestných vecí, ktoré by výberovo určil špeciálny prokurátor podľa potrieb jednotlivých odborov a úsekov špeciálnej prokuratúry, pričom by sa jednalo o skladbu policajtov, ktorí by pochádzali z viacerých odborov NAKA v rámci SR.

8/ Vytvorenie podmienok pre zabezpečenie vzdelávania pre prokurátorov špeciálnej prokuratúry

Špeciálny prokurátor by mal aktívne spolupracovať aj s vedením Justičnej akadémie SR a v súčinnosti s nimi sa podieľať aj na zabezpečovaní špecializovaných vzdelávacích podujatí pre prokurátorov špeciálnej prokuratúry, a to prípadne aj s rôznymi stavovskými inštitúciami (napríklad Slovenskou komorou daňových poradcov, Slovenská advokátska komora, Slovenská komora exekútorov).

Úlohou týchto vzdelávacích špecializovaných aktivít, by malo byť najmä oboznámiť prokurátorov s novými trendami páchania trestnej činnosti v ich pôsobnosti, s aktuálnymi postupmi vo vyšetrovaní, či s aktuálnou rozhodovacou činnosťou súdov, prípadne aj so zmenami mimotrestnej právnej úpravy, ktorých dôsledné poznanie je potrebné pri výklade niektorých skutkových podstatí stíhaných trestných činov (napríklad daňová právna úprava, verejné obstarávanie, verejné dražby a iné).

9/ Súčinnosť špeciálneho prokurátora a Generálneho prokurátora SR

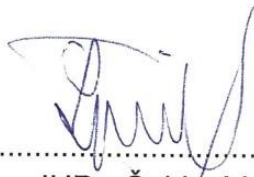
Vzhľadom k tomu, že generálny prokurátor SR riadi špeciálnu prokuratúru prostredníctvom špeciálneho prokurátora a naopak špeciálny prokurátor zodpovedá za svoju činnosť generálnemu prokurátorovi SR, bude potrebné vytvoriť podmienky úzkej spolupráce a vzájomnej súčinnosti v záujme zabezpečenia riadneho chodu špeciálnej prokuratúry alebo i prípadného riešenia všetkých problémov, ktoré prinesie prax.

Špeciálny prokurátor môže podávať generálnemu prokurátorovi SR aj možné legislatívne podnety na zmeny problematických častí právnych predpisov, podnety na zjednocovanie rozporných súdnych rozhodnutí, prípadne aj podnety na zmeny, či doplnenia vnútrorezortných pokynov, či stanovísk.

Jednou z takých oblastí sa javí aj otvorenie diskusie na prehodnotenie efektívnosti fungovania doterajšieho systému trestného konania a účinných trestných kódexov s požiadavkou na ich rekodifikáciu.

Ďalšie podrobnosti o svojej predstave o riadení a rozvoji špeciálnej prokuratúry veľmi rád predstavím pred Ústavnoprávnym výborom Národnej Rady Slovenskej republiky.

V Pezinku, dňa 7.1.2021

.....
JUDr. Špirko Vasil